

Dodatok č. 1
k Vzdelávaciemu programu pre praktickú školu
pre nižšie stredné odborné vzdelávanie

Rámcový učebný plán pre praktickú školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre praktickú školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Obsah vzdelávania povinných predmetov pre 1. až 3. ročník praktickej školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Maďarský jazyk a literatúra

Dodatok č. 1 k Vzdelávaciemu programu pre praktickú školu pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20290:18-10F0 vypracoval Štátny pedagogický ústav.

Dodatok č. 1 k Vzdelávaciemu programu pre praktickú školu pre nižšie stredné odborné vzdelávanie schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 19. 8. 2016 pod číslom 2016-16508/34634:7-10G0 s účinnosťou od 1. 9. 2016.

Rámcový učebný plán pre praktickú školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹			
	1.	2.	3.	spolu
Cieľové zložky vzdelávania				
Všeobecné vzdelávanie	9	9	9	27
Odborno-praktické predmety	8	8	8	24
Voliteľné predmety	5	5	5	15
Disponibilné hodiny	4	4	4	12
CELKOM	26	26	26	78

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe			
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	9	9	9	27
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národnostnej menšiny a literatúra	2	2	2	6
Matematika a práca s informáciami • matematika	2	2	2	6
Človek a spoločnosť • výchova k mravnosti a občianstvu	1	1	1	3
Umenie a kultúra • hudobná výchova • výtvarná výchova	2	2	2	6
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	2	2	2	6
ODBORNO-PRAKTICKÉ PREDMETY	8	8	8	24
rodinná výchova	1	1	1	3
zdravotná výchova	2	2	2	6
ručné práce a šitie	1	1	1	3
priprava jedál a výživa	3	3	3	9
domáce práce a údržba domácnosti	1	1	1	3
VOLITEĽNÉ PREDMETY	5	5	5	15
Disponibilné hodiny	4	4	4	12
SPOLU	26	26	26	78

Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre praktickú školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

- a) Rámcový učebný plán pre praktickú školu je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

¹ Minimálny počet týždenných hodín 26 (rozpätie 26 – 28 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 26 hodín a maximálne 28 hodín; za celé štúdium minimálne 78 hodín, maximálne 84 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v praktickej škole sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, výchovno-vzdelávacie kurzy, atď.
- c) Pri vyučovaní odborných a profilujúcich predmetov sa žiaci delia na skupiny. Trieda s viac ako 8 žiakmi sa delí najviac na 2 skupiny, s minimálnym počtom 4 žiaci, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky, pričom v skupine je najviac 5 žiakov.
- d) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sú vyučovacie predmety slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národnostnej menšiny a literatúra.
- e) Vzdelávaciu oblasť „Človek a spoločnosť“ tvorí vyučovací predmet výchova k mravnosti a občianstvu. V prípade záujmu žiakov je možné zaradiť do vzdelávacej oblasti vyučovací predmet náboženská výchova, ktorého dotáciu hodín využije škola z disponibilných hodín.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je vyučovací predmet telesná a športová výchova (pre žiakov s telesným postihnutím zdravotná telesná výchova). Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Vyučovací predmet možno spájať do viachodinových celkov. Vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova je možné deliť na skupiny s maximálnym počtom v skupine 8 žiakov. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Skupina zdravotnej telesnej výchovy sa zriadi pri počte najmenej štyroch žiakov.
- g) Štruktúra voliteľných vyučovacích predmetov je v plnej kompetencii riaditeľa školy. V rámci stanoveného počtu hodín sa môžu vyučovať voliteľné predmety jednotlivo alebo v účelnej kombinácii. V ďalšom ročníku sa výber voliteľných predmetov môže zmeniť.
- h) Obsah voliteľných - profilujúcich predmetov sa preberá v konkrétnej pracovnej činnosti. Žiaci navštevujú konkrétne alebo štylizované pracovisko, kde nacvičujú pracovné činnosti, ktoré budú potrebovať v chránenom pracovisku. Aj pri náviku odporúčame vykonávať zmysluplnú činnosť.
- i) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu praktickej školy. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na vzdelávanie. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov), na začlenené špecifických predmetov alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (nových predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sa môžu využiť na všeobecné vzdelávanie, odborné-praktické alebo na rozšírenie voliteľných predmetov.

Obsah vzdelávania povinných predmetov pre 1. až 3. ročník praktickej školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra patrí medzi špecifické vyučovacie predmety v školách s vyučovacím jazykom maďarským. Slovenský jazyk je štátnym jazykom, nie je však materinským jazykom žiakov, ani vyučovacím jazykom školy s vyučovacím jazykom maďarským. Poňatie vyučovacieho predmetu, učebný obsah a vyučovacie metódy sú založené na princípoch komunikatívnosti, postupného rozvíjania vedomostí, zručností a návykov, veku primeranosti a postupne narastajúcej náročnosti v súčinnosti s princípmi humanity, vzájomnej tolerancie, plne rešpektujúc individuálne schopnosti, sociálne a jazykové prostredie žiakov.

Ciele predmetu

Hlavným výchovno-vzdelávacím cieľom vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským je rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov v kľúčových jazykových kompetenciách (počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie s porozumením a písanie).

Obsah vzdelávania

Vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra praktickej školy zahŕňa počúvanie s porozumením, komunikáciu a rozvoj rečovej kultúry, čítanie a písanie. Obsah vyučovacieho predmetu je zameraný na precvičovanie správania sa v bežných životných situáciách.

Počúvanie s porozumením

Porozumenie bežných príkazov, pokynov, pozdravov, zdvorilostných prejavov.
Vnímanie a globálne porozumenie prejavu učiteľa. Vnímanie a porozumenie prejavu spolužiaka v rámci komunikačných tém.

Komunikácia a rozvoj rečovej kultúry

Riešenie štandardných sociálnych situácií primeraných veku a postihnutiu žiakov v rámci komunikačných tém:

Rodina a spoločnosť: poskytnutie informácií o sebe, členovia rodiny, príbuzní, život v rodine, práce v domácnosti, vzájomná pomoc v rodine, režim dňa, priatelia.

Domov a bývanie: dom, byt, prostredie, rastliny a zvieratá v najbližšom okolí, bydlisko.

Vzdelávanie a práca: adresa školy, trieda, život v škole, rozvrh hodín, vyučovacie predmety, činnosti v škole.

Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, mestská doprava, bezpečnosť na cestách.

Človek a príroda: ročné obdobia – počasie a príroda, práce v ovocnom sade a v záhrade, ochrana životného prostredia, kalendár.

Ludské telo, starostlivosť o zdravie: osobná hygiena a správna životospráva, odev a obuv, jedlá, choroby a úrazy – predchádzanie chorobám, u lekára, u zubného lekára.

Voľný čas a záľuby: hry, športy, záľuby, turistika.

Obchod a služby: nákupy v rozličných obchodoch, v tržnici, na pošte.

Naša vlasť: bydlisko a blízke okolie (okresné mesto), Bratislava – hlavné mesto SR.

Čítanie

Plynulé hlasné čítanie, správna a prirodzená intonácia. Čítanie s porozumením. Čitateľské zručnosti žiakov sa upevňujú na primerane náročných literárnych a vecných textoch. Literárne žánre: poézia, rozprávka, poviedka, povest', romány zo života detí.

Písanie

Písanie slovenskej abecedy. Písanie slov s dvojhĺskami. Písanie známych slov so slabikotvornými spoluhláskami. Kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy. Písanie známych slov so slabikami *hy, chy, ky, gy, dy, ty, ny, ly, či, ši, ži, dži, ci, dzi, ji, de, te, ne, le, di, ti, ni, li*. Písanie interpunkčných znamienok.

Obsah tematických celkov

1. Počúvanie s porozumením

Porozumieť bežným príkazom, pokynom, pozdravom, zdvorilostným prejavom.

Globálne porozumieť prejavu učiteľa, spolužiaka.

Globálne porozumieť východiskovému textu v rámci komunikačných tém vo vzorovom prednese vyučujúceho.

Porozumieť jednoduchým otázkam učiteľa v rámci komunikačných tém.

Porozumieť krátkemu dialógu v rámci komunikačných tém v rozsahu max. 4 – 5 replík.

2. Komunikácia a rozvoj rečovej kultúry

Správne vyslovovať slovenské samohlásky, dvojhĺsky, odlišné spoluhlásky, slabikotvorné spoluhlásky a skupiny slov so slabikotvornými spoluhláskami.

Tvoriť jednoduché holé a rozvité vety podľa vetných modelov.

Nacvičovať rôzne formy spoločenského styku a jazykového prejavu v praktických životných situáciách v rámci komunikačných tém.

Rozširovať slovnú zásobu a vytvárať u žiakov kladný vzťah k slovenskému jazyku.

Tvoriť krátke vety o známom obrázku, o sérii obrázkov s pomocou učiteľa na základe pomocných otázok, daných slov a slovných spojení.

Tvoriť odpovede (s pomocou učiteľa) na jednoduché otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy.

Vyhľadať význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch.

S pomocou učiteľa pracovať so slovníkmi a s príručkami.

Rozprávať podľa vopred pripravenej osnovy alebo podľa ilustrácií.

Používať získanú slovnú zásobu pri reprodukcii vlastného čitateľského zážitku.

Reprodukovať prečítaný text podľa otázok učiteľa alebo osnovy.

3. Čítanie

Nácvik správnej výslovnosti a artikulácie hlások slovenskej abecedy, frekventovaných slov a jednoduchých viet.

Čítať jednoduché krátke texty s porozumením.

Po príprave čítať s porozumením kratšie texty po vzorovom čítaní učiteľa.

Tvorenie otázok k prečítanému krátkemu textu s pomocou učiteľa.

Čítať plynule, správne s dôrazom na porozumenie primerane náročné umelecké a náučné texty.

Čítať s porozumením nahlas aj potichu veku primerané texty.

4. Písanie

Správne napísať odlišné spoluhlásky (*s, š, č, d', dž, t', ň, l', l', r', ž*), samohlásky (*ä, y, ý*) a dvojhlásky (*ia, ie, iu, ô*).

Vypĺňať a písať praktické písomnosti, ktoré budú žiaci v živote potrebovať.

Odpisovať a prepisovať kratšie jednoduché texty.

Písať vety s veľkým začiatočným písmenom.

Upevňovať písanie osobných údajov – meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa bydliska.

Maďarský jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet maďarský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Dôraz sa kladie na zrozumiteľné vyjadrovanie sa žiakov ústnou i písomnou formou spisovného jazyka.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom maďarského jazyka a literatúry je rozvíjať komunikačné schopnosti a ústne vyjadrovanie žiakov, jazykové prejavy v praktických životných situáciách, rozširovať a obohacovať slovnú zásobu a skvalitniť reč žiakov z formálnej stránky. Upevňovať zručnosť hlasného a tichého čítania, učiť sa porozumieť obsahu prečítaného. Rozvíjať záujem o čítanie časopisov, náučnej a zábavnej literatúry.

Obsah vzdelávania

Maďarský jazyk a literatúra praktickej školy zahŕňa čítanie, komunikáciu a rozvoj rečovej kultúry a písanie. Obsah predmetu je zameraný na precvičovanie správania sa v praktických životných situáciách.

Čítanie

Nácvik čítania a ústneho vyjadrovania. Čítať jednoduché, krátke texty s porozumením. Precvičovať a upevňovať orientáciu v čítanom texte a snažiť sa o správnu reprodukciu jeho obsahu. Čitateľské zručnosti žiakov sa upevňujú na primerane náročných literárnych a vecných textoch.

Komunikácia a rozvoj rečovej kultúry

Zlepšovať komunikačné schopnosti. Precvičovať a upevňovať formy spoločenského styku: oslovenie, pozdrav, požiadanie, poďakovanie, ospravedlnenie sa, predstavovanie.

Precvičovať správanie sa v praktických životných situáciách, napr. v obchode, v zdravotníckom zariadení, na návšteve a pod.

Rozprávať v súvislých jazykových prejavoch podľa vopred pripravenej osnovy, podľa prečítaného textu, podľa série obrázkov. Reprodukovať prečítaný text podľa otázok učiteľa. Zrozumiteľným spôsobom vyjadriť svoje skúsenosti a zážitky.

Písanie

Odpisovať a prepisovať krátky, jednoduchý text, pozostávajúceho z krátkych viet.

Z pravopisného hľadiska správne písať slová, nevynechávať písmená a neprehadzovať ich poradie v slove. Správne písať v známych slovách krátke a dlhé samohlásky, upevňovať písanie viet s veľkým začiatočným písmenom.

Obsah tematických celkov

1. Čítanie

Čítať správne a s porozumením jednoduché vety v krátkych textoch.

Čítať primerane náročné literárne texty, resp. úryvky z literárnych textov, komiksy a pod.

Pracovať s primerane náročnými súvislými textami: o známych osobnostiach, o rastlinnom a živočíšnom svete a pod.

Reprodukovať prečítaný text podľa otázok učiteľa.

Reprodukovať prečítaný text podľa série obrázkov.

2. Komunikácia a rozvoj rečovej kultúry

Nacvičiť rôzne formy spoločenského styku ústne a písomne – oslovenie, predstavovanie, pozdrav, poďakovanie, požiadanie, ospravedlnenie sa, odkaz, požiadanie o informáciu, podanie informácie, telefonický rozhovor.

Sformulovať jednoduchý oznam, blahoželanie.

Nacvičiť rôzne formy jazykového prejavu v rôznych praktických životných situáciách – napr. v obchode, v reštaurácii, u lekára, na pošte, na návšteve.

Nacvičiť súvislé jazykové prejavy podľa vopred pripravenej osnovy, podľa série obrázkov.

Zrozumiteľne vyjadriť svoje skúsenosti a zážitky.

3. Písanie

Odpísať a prepísať jednoduché texty.

Písať vety s veľkým začiatočným písmenom.

Správne písať krátke a dlhé samohlásky v slovách.

Upevňovať písanie vlastného mena, mien rodičov a súrodencov.

Upevňovať písanie osobných údajov – dátum narodenia, adresa bydliska.

Písať pohľadnicu, krátky pozdrav a list podľa vzoru.

Správne písať vety s rôznymi interpunkčnými znamienkami.

Správne písať vo vete čiarku – v jednoduchých prípadoch.

Správne používať osobné zámená v súkromnom liste.